

Sygn. akt II Kp 276/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2014r.

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie II Wydział Karny w składzie:

Przewodnicząca: SSR Magdalena Kuczka

Protokolant: Monika Walichowska

po rozpoznaniu w sprawie o czyn z art. 270 § 1 k.k.

na skutek zażalenia Powiatowego Urzędu Pracy w D.

na postanowienie z dnia 24 czerwca 2014r. zatwierdzone przez Prokuratora Rejonowego w D.w dniu 27 czerwca 2014r. w sprawie (...)o umorzeniu dochodzenia

na podstawie art. 465 § 2 k.p.k. w zw. z art. 329 § 1 i 2 k.p.k. i art. 330 § 1 k.p.k.

postanowił:

uwzględnić zażalenie Powiatowego Urzędu Pracy w D.na postanowienie z dnia 24 czerwca 2014r., zatwierdzone przez Prokuratora Rejonowego w D.w dniu 27 czerwca 2014r. w sprawie (...)o umorzeniu dochodzenia i uchylić zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

W dniu 5 lutego 2014r. upoważniony pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w D. – K. K. (1), złożyła w imieniu ww. (...) zawiadomienie oraz złożyła dokumenty, z którego wynika, że w dniu 15 kwietnia 2008r. R. W. przedłożył w Powiatowym Urzędzie Pracy oryginał faktury VAT nr (...) wystawionej przez firmę (...) ul. (...) we W. (jako sprzedającego) na rzecz R. W. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Sklep (...) z/s w D. (jako nabywcę) z tytułu sprzedaży 5 szt. regałów sklepowych, 5 szt. lad sklepowych, szafy chłodniczej i wagi elektronicznej o łącznej wartości 5.013,22 zł (brutto). W dniu 16 grudnia 2013r. wpłynęło pismo R. W. o rozliczenie przez PUP umowy nr (...) z dnia 20 marca 2008r., jednakże weryfikacja dokumentów wykazujących wydatki poniesione z przyznanych przez PUP środków na ten cel, wykazała brak dokumentu potwierdzającego zapłatę za ww. fakturę, w związku z czym w dniu 14 stycznia 2014r. R. W. złożył, po pouczeniu o odpowiedzialności z art. 233 k.k., oświadczenie, iż uregulował płatność za ww. fakturę. Jednocześnie sprawdzenie podmiotu gospodarczego wystawiającego fakturę w rejestrach (...) oraz REGON wykazało, iż numer REGON i NIP nie spełniają wymagań, a Urząd Statystyczny we W. potwierdził, że wystawca faktury nie figurował w rejestrach REGON, podobnie jak sam numer wskazany na fakturze.

W toku postępowania przygotowawczego zgromadzono dokumentację w postaci oryginału faktury VAT nr (...)r oraz innych dokumentów złożonych przez R. W. i sporządzonych w związku z podpisaniem przez niego i rozliczeniem umowy zawartej ze Starostą (...) w dniu 20 marca 2008r. nr (...) a dotyczącej przyznania R. W., jako bezrobotnemu środków z Funduszu Pracy w kwocie 12.700 zł na podjęcie działalności gospodarczej – handel artykułami spożywczymi w D. (w tym w postaci samej umowy, aneksów do niej i dokumentów dotyczących zarejestrowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez R. W.), a ponadto przesłuchano w charakterze świadków H. W. (żonę ww.), R. W. i K. K. (2) oraz dopuszczono i uzyskano dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu grafologii i grafoskopii na okoliczność autorstwa pisma ręcznego (podpisów, zwłaszcza parafy wystawcy) widniejących na kwestionowanej fakturze VAT nr (...).

Postanowieniem z dnia 24 czerwca 2014r., zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w D. w dniu 27 czerwca 2014r., umorzono dochodzenie w sprawie podrobienia w dniu 7 kwietnia 2008r. w nieustalonym miejscu dokumentu w postaci faktury VAT nr (...)w celu użycia za autentyczny, działając na szkodę Powiatowego Urzędu Pracy w D., to jest o czyn z art. 270 § 1 k.k., wobec nie wykrycia sprawcy przestępstwa.

Na powyższe postanowienie, w terminie, zażalenie wniosła w imieniu Powiatowego Urzędu Pracy w D. jego dyrektor, zaskarżając je w całości i zarzucając, że Prokurator nie odniósł się w ogóle do kwestii użycia podrobionego dokumentu jako autentycznego, podkreślając, iż na tym faktycznie polegało przestępstwo o jakim zawiadomiono, nie zweryfikowano w szczególności prawdziwości okoliczności zakupu rzeczy i uzyskania kwestionowanej faktury, przedstawionych przez R. W. i jego żonę, tj. nie sprawdzono czy rzeczywiście i przez kogo zostało zamieszone ogłoszenie w prasie, nie sprawdzono powiązania tej osoby z R. W. oraz nie uzyskano bilingów połączeń telefonicznych potwierdzających zeznania jego żony odnośnie kontaktu telefonicznego ze sprzedawcą.

Prokurator Rejonowy w D. przekazując Sądowi powyższe zażalenie wraz z aktami do rozpoznania, wniósł o jego nieuwzględnienie, podnosząc, iż przeprowadzone w sprawie czynności nie doprowadziły do ustalenia sprawcy przestępstwa, a wskazane w zażaleniu czynności dowodowe nie są możliwe do przeprowadzenia z uwagi na upływ czasu (operatorzy telekomunikacyjni przechowują dane przez okres 12 miesięcy).

W ocenie Sądu, zażalenie zasługuje na uwzględnienie, jakkolwiek Sąd podzielił wyłącznie część jego zarzutów.

Sąd po analizie akt sprawy i w kontekście zażalenia skarżącego uznał bowiem, że decyzja procesowa podjęta przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w D.o umorzeniu dochodzenia w przedmiotowej sprawie, na obecnym jego etapie postępowania jest, co najmniej przedwczesna.

W istocie, dotychczas zebrany w postępowaniu przygotowawczym materiał dowodowy, w szczególności opinia biegłego sądowego z zakresu grafologii i grafoskopii J. W. z dnia 18 czerwca 2014r. nie daje podstaw do ustalenia, aby sprawcami podrobienia faktury VAT nr (...) był R. W. lub jego żona H. W., biegły wykluczył bowiem nakreślenie przez nich kwestionowanego podpisu wystawcy dokumentu tj. nieczytelnej parafy, a materiał dowodowy nie pozwala w żadnej mierze na ustalenie innego sprawcy (sprawców) podrobienia tego dokumentu.

Niemniej jednak, co niewątpliwie wykazał materiał dowodowy, faktura ta nie została wystawiona przez osobę na niej wskazaną, informacje w niej podane dotyczące sprzedawcy (wystawcy dokumentu), identyfikującego go numeru REGON są nieprawdziwe, co wskazuje nie tylko na podrobienie dokumentu, ale także musi budzić wątpliwości, co do tego, czy rzeczywiście sprzedaż nią objęta miała miejsce. Ponadto oczywistym jest, iż R. W. posłużył się tak podrobionym dokumentem tej faktury, przedkładając go w Powiatowym Urzędzie Pracy w D. w dniu 15 kwietnia 2008r. (data potwierdzenia wpływu dokumentu na jego kserokopii – k. 6) właśnie dla celów rozliczenia środków finansowych przyznanych mu na rozpoczęcie działalności gospodarczej na podstawie umowy nr (...) zawartej ze Starostą (...), a w dniu 10 stycznia 2014r. złożył oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za czyn z art. 233 k.k., że dokonał zapłaty gotówką za należność objętą ww. fakturą w dniu 7 kwietnia 2008r.

W myśl art. 270 § 1 k.k. odpowiedzialność karną za penalizowany tym przepisem występki ponosi nie tylko ten kto w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument, ale też ten, kto takiego dokumentu, jako autentycznego używa.

Użycie za autentyczny dokumentu podrobionego, wyraża się już w samym wydaniu innej osobie sfalszowanego dokumentu. Treść takiego zachowania związana jest z samą definicją dokumentu jako dowodu pewnych faktów, czy stosunku prawnego. Musi to być zatem przedstawienie osobie lub instytucji sfalszowanego dokumentu jako dowodu pewnych faktów czy stosunku prawnego. Powracając na kanwę niniejszej sprawy, stwierdzić więc trzeba, że przedłożenie do celów rozliczenia środków przyznanych z Funduszu Pracy, podrobionego (choćby przez inną osobę) dokumentu potwierdzającego wydatki z tych środków (faktury VAT) w Powiatowym Urzędzie Pracy, winno być uznane za użycie podrobionego dokumentu w rozumieniu art. 270 § 1 k.k.

Oczywistym jest, że przypisanie sprawcy występku z art. 270 § 1 k.k. wymaga ustalenia nie tylko tego, że użyty dokument został podrobiony czy przerobiony, ale i tego, że czyn wyczerpał również znamiona jego strony podmiotowej, bowiem typy czynów zabronionych określone w art. 270 § 1 k.k. mają charakter umyślny, a więc w przypadku używania dokumentu sfalszowanego sprawca musi obejmować świadomością, iż dokument ten jest podrobiony lub przerobiony.

Powyższymi, dotyczącymi użycia podrobionego dokumentu faktury kwestiami, jak wynika z opisu czynu z art. 270 § 1 k.k., w sprawie, w którego dochodzenie wszczęto a następnie umorzono, jak słusznie zarzuca skarżący, organy ścigania w ogóle się nie zajmowały, jak również nie podjęły w tym zakresie decyzji, choć z treści ustnego zawiadomienia złożonego w sprawie wynika, iż takie właśnie zachowanie było nim objęte.

Decyzja Prokuratora byłaby natomiast uzasadniona, jedynie wtedy, gdyby nie istniały w momencie jej podejmowania, znane organom ścigania źródła dowodowe, pozwalające nie tylko na pozyskanie danych identyfikujących potencjalnego sprawcę podrobienia dokumentu faktury przestępstwa lub gdyby dowodów takich z obiektywnych przyczyn nie można by było przeprowadzić, ale także wykluczających czy nie pozwalających w sposób dostateczny na uznanie, iż ustalonej w sprawie osobie, która tym dokumentem się posłużyła w PUP w D. w 2008r. świadomości sfalszowania dokumentu przypisać by nie było można, a w każdym bądź razie, nie wobec istniejących wątpliwości, których rozstrzygnięcie na korzyść tej osoby nakazywałby art. 5 § 2 k.p.k i wyrażona w nim zasada in dubio pro reo.

Tymczasem, jak słusznie zarzuca skarżący, nie zweryfikowano w żaden obiektywny sposób okoliczności transakcji sprzedaży rzeczy objętych kwestionowaną fakturą, nie sprawdzono, czy R. W. jest (lub był) w rzeczywistości w posiadaniu tych przedmiotów, nie zweryfikowano prawdziwości zeznań świadków odnośnie tego czy rzeczywiście ogłoszenie o treści przez nich podawanej zostało zamieszczone w (...) i czy były tam podane informacje o sprzedawcy, na jakie się powołują, czy i kto, jeżeli takie ogłoszenie zostało zamieszczone, dokonał jego zamówienia i opłacił je. Tak natomiast pozyskane informacje pozwoliłyby, w ocenie Sądu, nie tylko na zweryfikowanie zeznań R. i H. W., ale także na być może ustalenie osoby, która sporządziła dokument faktury. Natomiast zgodzić się należy z Prokuratorem Rejonowym, iż wobec upływu czasu obecnie niemożliwym jest uzyskanie bilingów połączeń telefonicznych za rok 2008r. (z uwagi na roczny okres przechowywania takich danych telekomunikacyjnych zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami).

Dlatego też rolą prokuratora winno być ustalenie przede wszystkim czy w 2008r. (do dnia sprzedaży tj. 7 kwietnia 2008r.) ukazało się we wskazywanej przez świadków gazecie, tj. A. (...), ogłoszenie o treści, o jakiej zeznali R. W. i jego żona, a jeżeli tak, to ustalenie kto zamieścił to ogłoszenie, dokonał za nie zapłaty i wówczas podjęcie działań w celu ustalenia i przesłuchania tej osoby celem zweryfikowania depozycji ww. osób, ewentualnie ocena tychże zeznań i zachowania R. W. pod kątem znamion (także podmiotowych) czynu z art. 270 § 1 k.k. polegającego na używaniu podrobionego dokumentu faktury jako autentycznego.

Dopiero to pozwoli na prawidłowe rozstrzygnięcie, czy wersja R. W. zasługuje na uznanie za miarodajną i czy można ustalić sprawcę podrobienia dokumentu, ewentualnie czy też po przeprowadzeniu już wszelkich możliwych dostępnych dowodów brak jest rzeczywiście takich, które pozwalają na jego ustalenie lub przypisanie czynu polegającego na posłużeniu się podrobionym dokumentem.

W związku z powyższym, Sąd uwzględnił zażalenie Powiatowego Urzędu Pracy i uchylił zaskarżone postanowienie o umorzeniu dochodzenia, celem kontynuowania postępowania przygotowawczego, w toku którego, należy dokonać co najmniej powyższych podkreślonych czynności. Dopiero taki stan materiału, po wyczerpaniu inicjatywy dowodowej, pozwoli na podjęcie właściwej decyzji, co do dalszego toku postępowania przygotowawczego w sprawie.

Z tych wszystkich względów, orzeczono jak w sentencji.

(...)

(...)